

خواهد شد در آنصورت لغزشهایی که بنظر مؤلف محترم رسیده و میرسد تصحیح شده کتاب مکمل تر خواهد شد.

ویانه — میرزا عبدالله بن عبدالغفار تبریزی

خدمات دوست صمیمی ما آقای تربیت به معارف ایران و زحمات ایشان در تأسیس کتابخانه تربیت در تبریز و در اسلامبول و صدماتی که در راه آزادی دوچار شده اند بر دوستان ایشان پوشیده نیست. این کتاب لغت که در ایام معاونت بچریده کاوه موفق بتألیف آن شده اند عشق و مفتونیت ایشانرا بعالم معارف ثابت میکند ما این همت بلند ایشانرا تبریک گفته آرزو مندیم که بیش ازین در راه نشر معارف بذل همت کرده آثار جاودانی از خود برای نسل جدید ایران یادگار بگذارند.

مردمان بزرگ

سید جمال الدین افغانی

شرح ذیلرا آقای صفات الله خان اسدآبادی توسط آقای میرزا حسنخان آزر می وکیل ایران شهر در همدان ارسال داشته اند و این شرح قسمت کوچکی است از کتابی که میرزا لطف الله خان اسدآبادی همشیره زاده سید جمال الدین که دو سال پیش وفات کرده و در هر دو سفر سید بزرگوار به ایران در خدمت ایشان بوده تألیف کرده است گرچه در ترجمه حال سید معظم در چریده کاوه شرحی درج شده بود چون این مشروحه پاره ای مطالب و وثایق جدید دارد که مخصوصاً ایرانی بودن سید جمال الدین را ثابت میکند ما انرا درج میکنیم و امیدواریم که بقیه این مشروحه اسناد جامعتر را داشته و حیات ان مرد بزرگ را روشتر بسازد

تاریخچه احوال سعادت اشتمال حضرت سید جمال الدین را مرحوم پدرم از ایام صباوت تا آخرین و خله زندگانش که در اسلامبول مانند اجداد طاهرینش بدست ظلم معاندین مسموم و شهید گردید از روی واقعیت نوشته اند و فعلاً موجود است و چون در ایران و بعضی نقاط سرگذشت آن بدر درخشان تا نیک اندازه تاریک مانده است لذا بر حسب خواهش جناب محامد آداب آقای محمد حسن خان آزر می اسد آبادی که یکی از جوانان برجسته آزادیخواه منور الفکر است یک قسمت از آنرا که لازم

بود استنساخ نموده تقدیم آن روح پاک نمود و امیدوارم بتائیدات خداوند متعال و مساعدت عناصر صالحه موفق بنوشتن و طبع بقیه تاریخ آن سید بزرگوار بشویم. تبصره — سید جمال الدین تأهل اختیار نمود و از اسباب دنیوی چیز را قبول نکرد و با کمال سادگی زندگانی خود را طی کرد — دو نفر همشیره زاده داشت یکی میرزا لطف الله خان که یکنفر از فضلا و صلحاء این دوره بود و در سنه ماضیه با یک تاریخ درخشانی زندگانی فانی را وداع و بجات ابدی و رحمت ایزدی پیوست و دیگری میرزا شریف خان که فعلاً هم حیات دارد و یکنفر برادرزاده موسوم بسید کمال الدین دارد که او هم فعلاً بر حیات و در اسد آباد است . .

مرحوم میرزا لطف الله خان که یکی از آزادی خواهان روشن فکر بود و غالباً مقالات حکیمانه و ادبیات بارعش در جراید مرکز طبع و انتشار می یافت از تربیت یافته کان فیض حضور فلیسوف مشرق، زمین حضرت سید جمال الدین اسد آبادی مشهور بافغانی بود در دو و حله مسافرتش پپای تخت ایران در خدمت آن سید بزرگوار مشغول استفاده از فیوضات معنوی و کمالات صوری بوده تا روزیکه از ایران حرکت فرمودند و میرزا لطف الله خان محرر مقالات سیاسی فارسیه حضرت سید بوده اند علاوه از مقام قرابت که همشیره زاده اش هستند بستگی معنوی هم با آن روح پاک داشته اند زیرا که یک عشق سرشار و اعتقاد صافی به آن بزرگوار داشته اند قصاید و مثنویاتی که در توصیفش سروده اند شاهد این مقال است هم چنین سید هم محبت مخصوص با مرحوم والدین داشته اند و مکرر در مجمع های عالی او را در حضور عالی و دانی

بملاطفت و محبت نواخته بودند — اینک سواد کاغذی را که از پاریس بمرحوم والد مرقوم فرمودند بمناسبت ذیلاً مینکارد و پس از آن شروع بترجمهٔ حال و حسب و نسب سید بزرگوار که بقلم والد نوشته شده میپردازد که علاقه‌مندان باین آب و خاک از حالش با خبر باشند .

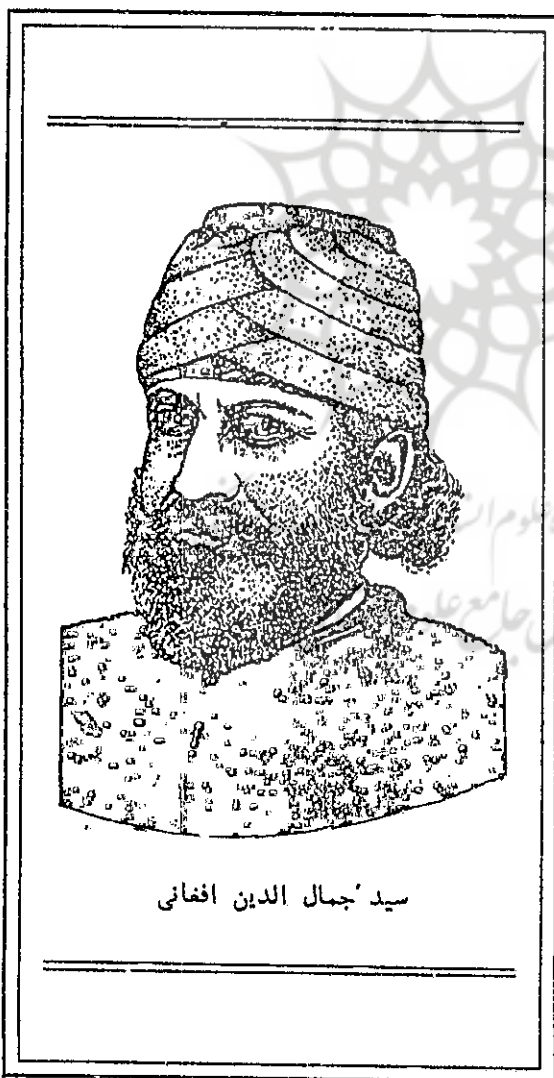
همدان — ۲۲ شوال ۱۳۴۱ — صفات الله اسد ابادی

سواد مکتوب

نور دیده میرزا لطف‌الله

مکتوب تو که کاشف بر حسن طویت و طهارت سریرت و لیاقت ذاتیه و استعدادات فطریه بود رسید بسیار خوش شدم خصوصاً عبارت آن که در نهایت انسجام و غایت ارتباط بود با مراعات تشبیهات ائینه و استعارات بدیعه — آفرین بر تو باد جوانان را ادب زیب و زیور کمال است مهذا نباید بدین اکتفا نمود چون قناعت بحدی از درجات کمال با وصف اینکه او را حد و پایانی نیست از دون همتی و پست فطرتی است — نوشته بودی برای زیارت من میخواهی پاریس بیایی چنانچه جهت زیارت من می آئی باید مطیع شده اطاعت امر نمایی — حال موقه نیست زمان مناسب دیده تو را خواهم طلبید — و الا هر گاه خلاف امر نموده بیایی بعظمت حق سوگند است که اگر در شهر پاریس باشی روی مرا نخواهی دید — یاران زنده را سلام برسان — مکارم اخلاق ناصر یرا مطالعه کن

جمال الدین الحسینی

سید جمال الدین افغانی